

pSayı : B.09.1.TKG061-010-06/
Konu : 659 sayılı KHK'nın Uygulanması Hk.

07. / 06 / 2012

GENELGE NO : 1728

2012/06

.....DAİRE BAŞKANLIĞINA
DÖNER SERMAYE İŞLETMESİ MÜDÜRLÜĞÜNE
TAPU VE KADASTRO BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜNE

İlgi : a) 14/07/2005 tarihli 2005/11 (1605) sayılı Genelge
b) 19/10/2009 tarihli 2009/17 (1688) sayılı Genelge

Bilindiği üzere, kamu idarelerin hukuk hizmetleri bugüne kadar 08/01/1943 tarihli ve 4353 sayılı Maliye Vekaleti Başhukuk Müşavirliğinin ve Muhakemat Umum Müdürlüğünün Vazifelerine, Devlet Davalarının Takibi Usullerine ve Merkez ve Vilayetler Kadrolarında Bazı Değişiklikler Yapılmasına Dair Kanun ile 12/12/1983 tarihli ve 178 sayılı Maliye Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname hükümleri çerçevesinde yürütülmekte iken, 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun yürürlüğe girmesi sonucunda, kamu yönetimindeki yeniden yapılanmaya paralel olarak yeni bir düzenlemeye ihtiyaç duyulması gerekçesiyle 26/09/2011 tarihli ve 659 sayılı Genel Bütçe Kapsamındaki Kamu İdareleri ve Özel Bütçeli İdarelerde Hukuk Hizmetlerinin Yürütülmesine İlişkin Kanun Hükmünde Kararname 02/11/2011 tarihli ve 28103 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Söz konusu Kanun Hükmünde Kararname (KHK) ile birlikte;

- Genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ve özel bütçeli idarelerin taraf oldukları uyuşmazlıkların; tarafların hak ve menfaatlerinin eşit ve dengeli olarak değerlendirilerek, adil ve hakkaniyete uygun olarak çözümlenmesi, İdarelerin taraf oldukları davaların, usul ekonomisine uygun olarak, imkanlar ölçüsünde idarelerin bünyesinde görev yapan kadrolu hukuk müşavirleri ve avukatlar tarafından takibi, davaların takibinde, mahkeme kararlarının hukuka uygun olarak adil, süratli ve en az masrafla verilebilmesine yardımcı olunması,

- Taraflar arasında adli yargı mercilerine intikal etmiş veya henüz etmemiş uyuşmazlıkların sulh yoluyla çözümlenmesi amacıyla sulhe davet müessesesi ve bu müessesenin usul ve esasları ile adli ve idari uyuşmazlıkların sulh yoluyla halline ilişkin yetkiler ile dava açılmasından veya icra takibine başlanılmasından, kanun yollarına gidilmesinden vazgeçilmeye, davaları kabule, ceza uyuşmazlıklarında şikayetten vazgeçmeye veya uzlaşmaya ve davadan feragat etmeye dair yetkilerin sınırları ile bu konularda karar vermeye yetkili mercilerin belirlenmesi,

- İdarelerdeki hukuk birimlerinin dava ve icra takip ve temsil yetkileri ile bu yetkilerin kapsamı, niteliği ve kullanılması hususları ile İdarelerin taraf olduğu her türlü dava ve icra takibinin idare lehine sonuçlanması halinde idare lehine vekalet ücreti takdir edilmesi,

yönünde yeni düzenlemeler yapılmıştır.

Yukarıda ifade edilen 659 sayılı KHK'nin uygulanmasında uygulama birliğinin sağlanması ve oluşabilecek tereddütleri veya hukuki ihtilafları önceden gidermek amacıyla aşağıdaki açıklamaların yapılması gereği hasıl olmuştur. Bu kapsamda;

I- 659 sayılı KHK'nın 4 üncü maddesine göre hukuk birimleri, idarelerde muhakemat hizmetleri ile hukuk danışmanlığına ilişkin, iş ve işlemleri yürütmekle görevli ve sorumlu bulunmaktadır. Söz konusu KHK ile hukuk birimlerinin görevleri ve sorumlulukları artırılmıştır. Hukuk birimleri, muhakemat hizmetleri kapsamında; idarenin taraf olduğu adli ve idari davalarda, iç ve dış tahkim yargılamasında, icra işlemlerinde ve yargıya intikal eden her türlü hukuki uyuşmazlıklarında idareyi temsil ile dava ve icra işlemlerini vekil sıfatıyla takip etmekle görevli olup,

1) 659 sayılı KHK gereğince, Genel Müdürlüğümüzde, Hukuk Müşavirliği hukuk birimi olup, Genel Müdürlüğümüz aleyhine açılan veya Genel Müdürlüğümüzce açılacak her türlü dava ve icra takiplerini vekil sıfatıyla takip yetkisine haizdir. Genel Müdürlüğümüzün her türlü muhakemat hizmetleri Hukuk Müşavirliğinin koordinasyonunda Hukuk Müşavirliğinde görev yapan hukuk müşavirleri, avukatlar (istihdam edildiğinde) ve yetkilendirilen taşra birim amirleri tarafından yerine getirilir.

2) Genel Müdürlüğümüz veya bağlı müdürlüklerimiz aleyhine açılmakla birlikte, doğrudan tapu ve kadastro bölge müdürlüğü, tapu müdürlüğü veya kadastro müdürlüğüne tebliğ olunan her türlü dava, takip ve sair hukuki evrakın (muhakemat hizmeti temin edilemeyen yani mahallinde hukuk müşaviri, avukat veya Hazine avukatı marifetiyle takibi mümkün olmayan durumlarda ve isim tashihi (düzeltim) davaları ile 21/06/1987 tarihli ve 3402 sayılı Kadastro Kanunu'nun uygulanmasından kaynaklanan davalar hariç olmak üzere), tebliğ tarihi belirtilmek kaydıyla en seri vasıta ile Genel Müdürlüğümüz Hukuk Müşavirliğine gönderilmesi gerekmektedir. İlgili birimlerce gönderilen evraklarla ilgili gerekli işlemler Hukuk Müşavirliğince yapılacaktır.

II- 659 sayılı KHK'nın "Takip ve temsil yetkileri ile bunların kapsamı, niteliği ve kullanılması" başlıklı 6. maddesinin üçüncü fıkrasında, "5 inci madenin birinci ve ikinci fıkralarında belirlenen usullere göre muhakemat hizmeti temin edilemeyen hallerde" hükmü gereğince, muhakemat hizmeti temin edilemeyen isim tashihi davaları ve 3402 sayılı Kanun'un uygulanmasından kaynaklanan davalarla sınırlı olmak üzere (3402 sayılı Kanun'un 31 inci maddesinin ikinci fıkrası hükmüne de uygun olarak); Genel Müdürlükten yeni bir yetki almaya gerek olmaksızın söz konusu davaların takip yetkisi ilgili birim amirlerine devredilmiştir. İlgili birim amirleri de sınırlarını açıkça belirtmek suretiyle bu yetkisini alt kademelere devredebilirler. Muhakemat hizmeti temin edilemeyen diğer (İsim tashihi davaları ve 3402 sayılı Kanunun uygulanmasından kaynaklanan davalar hariç) hallerde adli ve idari davalar ile icra takiplerini yürütmek üzere her adli ve idari dava ile icra takipleri için ayrı ayrı taşra birim amirlerine (ilgisine göre, bölge müdürü, bölge müdür yardımcısı, şube müdürü, tapu müdürü veya kadastro müdürü v.b.) Birinci Hukuk Müşaviri tarafından temsil yetkisi verilebilecektir. Bu durumda;

1) Bu Genelge ve Birinci Hukuk Müşaviri tarafından, temsil yetkisi verilen ilgili birim amirlerince, adli ve idari dava ile icra takiplerine ilişkin hukuki evrakların Genel Müdürlüğümüz Tapu ve Kadastro Bilgi Sistemi (TAKBİS-ERP) yazılım programına kaydedilmesi ve kullanılması ile merkez ve taşra birimleri arasında yapılacak her türlü yazışmalarda Başbakanlık tarafından belirlenen kodlama sistemi ve standart dosya planına uyulması zorunludur. Devredilen temsil yetkisi kapsamında, ilgili birim amirleri, gerekli iş ve işlemleri ilgili Hukuk Müşaviri ile istişare ederek ve ihtiyaç duyduğunda hukuki yardım alarak adli ve idari dava ile icra takiplerini bizzat yapacak ve davanın önemli safahatı hakkında Hukuk Müşavirliğine bilgi verecektir. Ayrıca temsil

yetkisi verilen ilgili birim amirleri, adli ve idari dava ile icra takiplerine ilişkin görevlerini yerine getirirken, temsil yetkisi ve sıfatlarını söyleyerek, gerektiğinde hüviyetlerini tevsik ederek, söz konusu yetkilerini kullanacaklardır.

2) Bir hukuki işlemle alakalı olarak Hukuk Müşavirliğince istenilen bilgi ve belgelerin süresinde verilmemesinden veya yerinde inceleme yapılmasından sağlanmamasından doğacak hukuki, cezai ve mali sorumluluk, bilgi ve belgeyi süresinde vermeyen veya yerinde inceleme imkanı sağlamayan birime ait olacaktır.

3) 08/05/1991 tarihli ve 3717 sayılı Adli Personel İle Devlet Davalarını Takip Edenlere Yol Gideri Ve Tazminat Verilmesi İle 492 Sayılı Harçlar Kanununun Bir Maddesinin Yürürlükten Kaldırılması Hakkında Kanun gereğince, Hazine Avukatı olmayan (muhakemat hizmeti temin edilemeyen) il ve ilçelerde davaları takibe yetkili daire amirleri ve 3402 sayılı Kanuna göre yetkili kılınan kişiler ile muhakemat hizmetlerinde görev yapan memurlara daire dışında yapılması gereken her keşif ve icra işlemi için yol gideri ve tazminat verilir. Bu Kanun uyarınca ödenecek yol tazminatı bütçenin ilgili tertibinden her ayın sonunda ödenir ve ayrıca ilgili kişiye yevmiye ödenmez. Yine, aynı Kanun uyarınca ödenen yol tazminatı damga vergisi hariç herhangi bir vergiye tabi tutulmaz.

4) 659 sayılı KHK'nın 17 nci maddesinin beşinci fıkrasıyla değiştirilen 13/12/1983 tarihli ve 178 sayılı Maliye Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin "Başhukuk Müşavirliği ve Muhakemat Genel Müdürlüğü" başlıklı 9 uncu maddesinin (a) bendi gereğince, talep halinde genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerin hukuk danışmanlığını ve muhakemat hizmetlerini yapmak Başhukuk Müşavirliği ve Muhakemat Genel Müdürlüğü'nün görevleri arasında sayılmıştır. Bu kapsamda, ihtiyaç duyulması halinde, merkez teşkilatımızın, Başhukuk Müşavirliği ve Muhakemat Genel Müdürlüğü'nden, taşra teşkilatımızın da defterdarlık muhakemat müdürlükleri veya mal müdürlüklerinden hukuki yardım talep etmeleri mümkündür.

III- 04/02/2011 tarihli ve 27836 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak 01/10/2011 tarihinde yürürlüğe giren 12/01/2011 tarihli ve 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu (HMK) ile 18/06/1927 tarihli ve 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu (HUMK) yürürlükten kaldırılmıştır. 6100 sayılı Kanun'unun yürürlüğe girmesi sebebiyle dava takip usul ve esasları bu Kanun hükümleri gereğince yerine getirilecektir. Şöyle ki;

1) Muhakemat hizmeti temin edilemeyen ve yetki devri ile ilgili birim amirlerince takip edilecek isim tashihi davaları ve 3402 sayılı Kanun'un uygulanmasından kaynaklanan davalarda da 6100 sayılı Kanun hükümleri uygulanacak olup; söz konusu Kanun'un 129 uncu maddesinde, cevap dilekçesinde bulunması gereken hususlar gösterilmiş ve aynı maddenin (d) ve (e) bentlerine göre, davalı İdareimiz savunmasının dayanağı olan bütün vakıaların sıra numarası altında açık özetleri ve bu vakıaların hangi delillerle ispat edileceğinin cevap dilekçesinde açıkta belirtilmesi gerekmektedir. Şayet varsa ilk itirazların da (kesin yetki kuralının bulunmadığı hallerde yetki itirazı, uyuşmazlığın tahkim yoluyla çözülmesi gerektiği itirazı ve iş bölümü itirazı) 6100 sayılı Kanun'un 117 nci maddesi gereğince, davaya cevap süresi içinde yapılması zorunlu olup, bu süre (ilk itirazlar için) hak düşürücü niteliktedir. Ancak, aynı Kanun'un 114 üncü maddesinde dava şartları olarak tanzim edilen hususlar, davalı İdareimiz tarafından yargılamanın her aşamasında (safhasında) ileri sürülebilir, mahkemece de kendiliğinden gözetilir.

2) 6100 sayılı Kanun'un 127 nci maddesi ile getirilen önemli bir husus, davaya cevap verme süresinin iki hafta olarak düzenlenmesidir. Bu nedenle sürenin kısalığı ve cevap dilekçesinin hazırlanması için gereken süre de dikkate alınarak (yetki devri kapsamında ilgili

müdürlüklerce takip edilen davalar hariç) savunmaya esas bütün bilgi ve belgelerin söz konusu Kanun'un 129 uncu maddesinde öngörülen şekilde hazırlamak suretiyle eksiksiz olarak İdare görüşüyle birlikte doğrudan Hukuk Müşavirliğine gönderilmesinde yarar ve zorunluluk bulunmaktadır. Bu bağlamda, davalara dair bilgi ve belgelerin gönderilmemesi veya eksik ya da zamanında gönderilmemesinden doğacak sorumluluk ilgili birime ait olacağından, herhangi bir hak kaybına veya Hazine zararına sebebiyet verilmemesi için azami dikkat ve özenin gösterilmesi gerekeceği tabiidir.

Aynı Kanun'un 127 nci maddesi hükmü uyarınca, davaya cevap verme süresi iki hafta olmakla birlikte bazı durumlarda cevap dilekçesinin iki haftalık süre içinde hazırlanmasının çok zor olması yahut imkansız olması halinde davalı (İdaremi), iki haftalık cevap verme süresi içinde davanın görüldüğü mahkemeye başvurarak ek cevap süresi isteyebilir. Mahkeme, iki haftalık süre içinde başvurulmuş olması kaydıyla, ileri sürülen gerekçeleri uygun görürse, bir defaya mahsus olmak ve bir ayı geçmemek üzere ek süre verebilir.

3) 6100 sayılı Kanun'da hüküm altına alınan sürelerin kısalığı sebebiyle merkez ve taşranın kendi arasında yapacağı evrak gönderme işlemlerinde hak kayıpları yaşanmaması için her hukuk müşaviri, avukat ve bölge müdürlüklerinin denetim ve hukuk birimlerinde görev yapan personel ile birim amirlerinin ihtiyaç halinde ve elektronik dokümantasyon yönetim sistemine geçilmesi sonrasında elektronik imza edinmeleri ve bu tür yazışmalarda elektronik imza kullanılmasına özen gösterilmesi gerekmektedir.

4) Medeni usul hukukumuzdaki kanun yolları, 5235 sayılı Adliye Mahkemeleri Kanunu ile HUMK'ı değiştiren 5236 sayılı Kanun'dan önce; 1) Temyiz, 2) Karar düzeltme, 3) Yargılamanın iadesi olarak düzenlenmişti. 6100 sayılı Kanun'da 5235 Kanun ve 5236 sayılı Kanun ile yapılan değişiklikler aynen benimsenerek ilk derece mahkemeleri kararlarına karşı başvurulabilecek ilk kanun yolu istinaf (bölge adliye mahkemelerine itiraz) yolu kabul edilmiş, karar düzeltme yolu kaldırılmış ve temyiz yolu yeniden düzenlenmiştir. Ancak, 31/03/2011 tarihli ve 6217 sayılı Kanun'un 30 uncu maddesi ile 6100 sayılı Kanun'a eklenen Geçici 3 üncü maddesine göre, bölge adliye mahkemelerinin 26/9/2004 tarihli ve 5235 sayılı Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanunun Geçici 2 nci maddesi uyarınca Resmî Gazete'de ilan edilecek göreve başlama tarihine kadar, 1086 sayılı Kanun'un temyize ilişkin yürürlükteki hükümlerinin uygulanmasına devam edilecek ve bölge adliye mahkemelerinin göreve başlama tarihinden önce aleyhine temyiz yoluna başvurulmuş olan kararlar hakkında, kesinleşinceye kadar 1086 sayılı Kanunun 26/9/2004 tarihli ve 5236 sayılı Kanunla yapılan değişiklikten önceki 427 ilâ 454 üncü madde hükümlerinin uygulanmasına devam edilecektir. Bu durumda,

a) Bölge adliye mahkemeleri görevlerine başlayana kadar, asliye hukuk mahkemesi kararlarına karşı temyiz süresi onbeş (15) gün, sulh hukuk mahkemesi kararlarına karşı temyiz süresi ise sekiz (8) gündür. Bu süreler, ilamın (kararın) usulen taraflardan her birine tebliğ edildiği tarihten işlemeye başlar. İş mahkemesi kararlarına karşı temyiz süresi ise sekiz (8) gündür, fakat bu süre tebliğ ile değil tefhim (kararın duruşmada yüze karşı okunması) ile işlemeye başlar.

Karar düzeltme yolu, Yargıtay'ın temyiz incelemesi sonucunda vermiş olduğu kararlara karşı tanınmış olan bir kanun yoludur. Karar düzeltme süresi onbeş (15) gündür. Onbeş günlük karar düzeltme süresi, Yargıtay kararının tebliğ edildiği tarihten işlemeye başlar. Bu süre geçtikten sonra karar düzeltme yoluna başvurulamaz. Sulh hukuk mahkemesi kararlarının temyiz edilmesi üzerine verilen Yargıtay kararlarına karşı, kural olarak, karar düzeltme yoluna başvurulamaz. Miktar ve değeri HUMK'un 440 ıncı maddesi gereğince karar düzeltme sınırından

az olan davalara ait hükümlerin onanması veya bozulmasına ilişkin Yargıtay kararlarına karşı karar düzeltme yoluna gidilemez. İş mahkemesi kararlarının temyiz edilmesi üzerine verilen Yargıtay kararlarına karşı da karar düzeltme yoluna başvurulamaz.

Yargıtay, karar düzeltme talebinin mesmu (dinlenebilir) olmadığına karar verir veya karar düzeltme talebini kanunda gösterilen sebeplere uygun bulmaz ise karar düzeltme talebini reddeder ve karar düzeltme talebinde bulunan tarafı para cezasına mahkum eder.

b) Bölge adliye mahkemelerinin görevlerine başlamasıyla birlikte, 6100 sayılı Kanun'un 345 inci maddesi gereğince, istinaf yoluna başvurma süresi iki haftadır. Bu süre, ilamın usulen taraflardan her birine tebliğiyle işlemeye başlar. İstinaf yolunana başvuru süresine ilişkin özel kanun hükümleri saklıdır. (Örneğin, İş Mahkemeleri Kanunu'nun 8 inci maddesinin ikinci fıkrasına göre, istinaf yoluna başvurma süresi, karar yüze karşı verilmişse nihai kararın taraflara tefhimi, yokluklarında verilmiş ise tebliği tarihinden itibaren sekiz (8) gündür.)

Bölge adliye mahkemelerince verilen belli meblağı aşan nihai karar ile hakem kararlarının iptali talebi üzerine verilen kararlara karşı gidilebilen temyiz yolundaki temyiz süresi, 6100 sayılı Kanun'un 361 inci maddesi gereğince bir (1) aydır. Süre, bölge adliye mahkemesi hukuk dairesinden verilen nihai kararın veya hakem kararına karşı açılan iptal davasında verilen kararın tarafa tebliği tarihinden itibaren başlar.

5) 02/07/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanunu'nun "Harçtan Müstesna İşlemler:" başlıklı 13 üncü maddesinin (j) bendi gereğince "Genel Bütçeye dahil idarelerin bu Kanunun 1 ve 3 sayılı tarifelerine giren bütün işlemleri," harçtan müstesnadır. Bu nedenle Genel Bütçe içinde yer alan İdaremiz tarafından açılan davalar ve mahkemelerce verilen kararlara karşı başvurular (1 ve 3 sayılı tarifiedeki işlemler) harçtan istisna edildiğinden söz konusu harç taleplerinin ödenmemesi veya ödenmek durumunda kalınması halinde ise itiraz edilmesi gerekmektedir.

6) Özellikle birim amirlerine devredilen yetki kapsamında ilgili birim amirlerince takip edilecek davaların takibinde dikkat edilecek hususlar sıralanacak olursa;

aa) İsim Tashihi (Düzeltilim) Davaları: Tapu kaydına yanlış yazılan kimlik bilgilerinin düzeltilmesi istemiyle açılan davalar, taşınmazların, kadastro tespiti ya da tapuya tescili sırasında mülkiyet veya diğer hak sahiplerinin adı, soyadı ve baba adı gibi kimlik bilgilerinin kayda eksik ya da hatalı işlenmesi, kayıt düzeltme davalarının kaynağını oluşturur. Bu nedenle de bu tür davalarla kimlik bilgileri düzeltilirken, taşınmaz malikinin değişmemesi, diğer bir anlatımla mülkiyet aktarımına neden olunmaması gerekir.

İsim düzeltim davaları, 6100 sayılı Kanun'un 382 nci maddesinin birinci fıkrası gereğince çekişmesiz yargı işleri kapsamında hüküm altına alınması ve Yargıtay 14. Hukuk Dairesi'nin 12/03/2012 tarihli ve E.2012/2846/-K.2012/3570 sayılı kararında da bu paralelde karar vermesi sebebiyle söz konusu davalar sulh hukuk mahkemesinde, eğer taşınmaz kadastro mahkemesinde davalı ise kadastro mahkemesinde, açılır. Böyle bir davayı da ancak tapu maliki ile mirasçıları açabilir. Bunun yanı sıra 22/11/2001 tarihli ve 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 702 nci maddesinin son fıkrası uyarınca, ortaklardan her birinin topluluğa giren hakların korunmasını sağlayabileceği ve bu korumadan bütün ortakların yararlanabileceği öngörüldüğünden, elbirliği mülkiyetinde, ortaklardan herhangi biri de tek başına tapuda miras bırakanla ilgili düzeltme isteyebilir.

Tapu kayıtlarında kimlik bilgilerinin düzeltilmesi davalarında, davacı taraf tapu kayıtlarındaki kimlik bilgilerinin nüfus kayıtlarına uygun hale getirilmesini talep etmekte olup, bu

tür davalarda hasım (davalı) gösterilen İdaremiz tapu müdürlüğü ile davacı taraf arasında bir uyumsuzluk yoktur. Tapu müdürlüğü açılan bu tür davalarda sadece yasal hasım olarak yer almaktadır. Gerçekte davada taraf değil, sadece ilgilidir. Bu tür davalarda, mahkemece davanın kabulüne karar verilmesi halinde dahi yargılama gideri davacı üzerinde bırakılmalı ve davacı lehine vekalet ücretine hükmedilmemesi gerekmektedir. Yani, İdaremizin yargılama gideri ve vekalet ücretinden sorumlu tutulması hukuken mümkün değildir. Aksi bir durum kanun yoluna gitme gereksidir.

Tapu müdürlüğüne yöneltilerek açılan isim tashihi davalarında, ilgili Müdürlükçe;

- Düzeltilecek tapu kaydının tüm dayanakları ile birlikte getirtilip getirtilmediği,
- Nüfus Müdürlüğünden, kayıta geçen kişi ile aynı kimlik bilgilerine sahip bir başka kişinin nüfus kaydı, tapu ve dayanakları ile bağlantı oluşturulacak şekilde –kök kayıtları dahil- gerekli incelenme yapılıp yapılmadığı,
- Cumhuriyet Başsavcılığı aracılığıyla, taşınmazın bulunduğu mahalde kayıt maliki ile aynı ismi taşıyan başka kişi bulunup bulunmadığına ilişkin gerekli araştırmanın yapılıp yapılmadığı,
- İstem konusunda tanık dinlenip dinlenilmediği,
- Tüm bu araştırmalar sonucu hala kesin bir kanaat oluşmamış ise, tanıklar ve varsa tespit bilirkişileri de taşınmaz başında dinlenerek keşif yapılıp yapılmadığı,
- Açıklanan bu hususlar çerçevesinde inceleme ve araştırma sonucu, tapu ve nüfus bilgileri arasında bağlantı ve tutarlılık sağlanıp sağlanmadığı veya bu hususlara ilişkin mahkemesince eksik inceleme yapılıp yapılmadığına,

dava takibi sırasında özenle dikkat edilmesi gerekmektedir.

ab) 3402 sayılı Kanunu'nun Uygulanmasından Kaynaklanan Davalar:

i) Kadastro Tespit Davaları: Bilindiği üzere, 3402 sayılı Kadastro Kanunu'nun uygulanması ile ilgili dava ve işlere, belirlenen usul ve esaslara göre bakmak üzere her kadastro bölgesinde kadastro mahkemeleri kurulmuştur.

3402 sayılı Kanun'un 26 ncı maddesi gereği, kadastro mahkemesinin görevi, her taşınmaz hakkında kadastro tutanağının düzenlendiği günden başlar. Bu davalarda, kadastro bölgesinin idari sınırları içinde bulunan kadastro mahkemesi yetkilidir. Aynı maddenin ikinci fıkrasında belirtildiği üzere, kadastro işlerinde 3533 sayılı Kanun (mecburi tahkim) hükümleri uygulanmaz. 6100 sayılı Kanun'un 24 üncü maddesi uyarınca, kadastro mahkemelerinde re'sen (kendiliğinden) araştırma ilkesi uygulanır.

Kadastro davaları, lehine tespit ya da kadastro komisyonunca adlarına tescile karar verilen kişi ya da kişiler aleyhine açılır. Başka bir anlatımla, bu nevi davalar hakları çatışanlar arasında görülür. Dolayısıyla bu tür davalarda, husumetin İdaremise yöneltilmesi veya İdaremizin de davalı mevkiinde gösterilmesi hukuki dayanaktan yoksun olduğundan bu tür durumlarda özellikle husumet itirazında bulunulmalıdır.

Kadastro mahkemesinde, usulüne uygun olarak çağrılan tarafın gelmemesi halinde, o tarafın yokluğunda duruşma yapılır. Tarafların hiç biri gelmese bile dosya işleminden kaldırılmaz, hakim mevcut olan ve toplanması mümkün olan delilleri inceler ve davayı karara bağlar. 3402 sayılı Kanunun 29 uncu maddesine göre kadastro davalarına adli tatilde de bakılır.

Kadastro mahkemesi kararları, 11/02/1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümlerine göre re'sen taraflara tebliğ olunur. Bu kararlara karşı kanun yollarına, 3402 sayılı Kanun'un 32 nci maddesi gereğince, asliye hukuk mahkemelerindeki usule uygun olarak başvurulur.

Bölge adliye mahkemeleri görevlerine başlayana kadar Yargıtay kararlarına karşı tefhim veya tebliğ tarihinden itibaren 15 gün içinde karar düzeltme yoluna başvurulabilmektedir.

ii) 41 inci Madde Uygulaması Davaları: 3402 sayılı Kanun'un 41 inci maddesi ile mülkiyet hakkının yatay kapsamının belirlenmesi ve taşınmaz komşu taşınmazlardan ayıran, ferdileştirilmesini sağlayan harita ve planlarda yapılan ölçü, sınırlandırma, tersimat veya hesaplama hatalarının düzeltilmesi amaçlanmıştır. Yapılacak düzeltme ile mülkiyet aktarımına sebep olunmamaktadır. Söz konusu Kanun'un 41 inci maddesine göre, kadastro sırasında veya sonrasında yapılan işlemlerle geometrik durumları kesinleşmiş olan taşınmazlarda ölçü, sınırlandırma, tersimat ve hesaplamalardan doğan fenni hatalar ve bundan kaynaklanan yüzölçümü hatası, ilgilinin başvurusu veya kadastro müdürlüğünce re'sen düzeltilebilir.

Kadastro müdürlüğünün re'sen veya ilgililerin başvurusu üzerine yapacağı düzeltme işlemlerini ilgililere tebliğinden sonra, bu işlemin iptali için ilgililerin sulh hukuk mahkemesinde 30 gün içinde dava açılma olanağı vardır.

Ancak, yukarıda da değinildiği gibi ölçü, tersimat ve hesaplamalardan doğan fenni hatalar ve sınırlandırılma hatalarının düzeltilmesi için öncelikle ilgili kadastro müdürlüğüne başvurmak gerekmele birlikte, kimi durumlarda, ilgili kişi (davacı) tarafından kadastro müdürlüğüne başvurulmaksızın doğrudan mahkemede dava açması da uygulamada görülmektedir. Bu durumda, söz konusu Kanun'da öngörülen işlem basamakları yerine getirilmeden, yani ilgili müdürlüğe başvurmadan, doğrudan açılan davanın mahkemesince dinlenme olanağı bulunmamakta olup, ilgili müdürlükçe idari göreve giren bir iş sebebiyle açılan bu tür davaların yargı yeri nedeniyle reddi gerektiği yönünde cevap dilekçesinde usuli itirazda bulunması gerekir.

Kadastro müdürlüğünün re'sen veya ilgililerin başvurusu üzerine yapacağı düzeltme işlemlerini ilgililere tebliğinden sonra, ilgililerin sulh hukuk mahkemesine 30 gün içinde açacakları davada, düzeltme işlemi yararına olan kişi ya da kişiler (parsel malikleri) hasım (davalı) gösterilerek işlemin iptali istenebilir. Kadastro müdürlüklerine bu tür davalarda husumet düşmeyeceğinden müdürlük aleyhine açılan bu tür davalarda pasif dava ehliyeti (davalı sıfatı) yokluğu nedeniyle özellikle bu tür davalarda husumet itirazında bulunulması gerekir.

Diğer taraftan, 3402 sayılı Kanun'un 41 inci maddesi ve bu maddenin uygulanmasını göstermek üzere yürürlüğe konulan Kadastro Sırasında veya Sonrasında Yapılan İşlemlerle Geometrik Durumları Kesinleşmiş Olan Taşınmazlarda Ölçü, Sınırlandırma, Tersimat ve Hesaplamalardan Doğan Hataların Düzeltilmesine İlişkin Yönetmelik hükümleri ve ilgili genelge hükümleri gözetilmek suretiyle dayanakları ile birlikte açılan davaya iki haftalık süre içinde cevap verilmesi gerekmektedir.

IV- 659 sayılı KHK'nın "Davaların açılması" başlıklı 8 inci maddesinin birinci fıkrası gereğince, dava açılması talebinde bulunma yetkisi esas itibarıyla üst yönetici veya iş ve işlemlerle ilgili merkez ve taşra birim amirine verilmiştir. Merkez veya taşra birim amirince yapılan talep üzerine davayı açmakla yetkili ve görevli Hukuk Müşavirliğince maddi ve hukuki sebeplerle dava açılmasında kamu menfaati bulunmadığı yönünde görüş belirtilmesi halinde, üst yöneticinin veya yetki devredilen makamın nihai talimatına göre işlem yapılması gerekmektedir. Dolayısıyla, üst yönetici veya taşra birim amiri tarafından dava açılması talebinde bulunulması halinde davayı

açmakla yetkili ve görevli Hukuk Müşavirliğince aksi düşünülmendiği müddetçe ayrıca bir onaya gerek duyulmadan dava açılacaktır. Maddi ve hukuki sebeplerle dava açılmasında kamu menfaati bulunmadığı düşünülüyorsa, -KHK'ye göre- üst yönetici olan İdaremiz Genel Müdürünün talimatına göre hareket edilecektir.

Diğer taraftan, dava açılması veya icra takibinde bulunulmasını isteyen ilgili birimin, davaya dair bilgi ve belgeleri zamanasımı ve hak düşürücü süreleri dikkate alarak süresinde hukuk birimine göndermesi gerekmekte, aksi durumda –yani- süresinde gönderilmeyen veya eksik ya da yanlış gönderilen bilgi ve belgeden kaynaklanan sorumluluk bunu gönderen birime ait olacaktır.

Ayrıca, 6100 sayılı Kanun'un "Kötüniyetle veya haksız dava açılmasının sonuçları" başlıklı 329 uncu maddesinde getirilen düzenleme dikkate alınarak, maddede öngörülen müeyyidelerle karşılaşılmasını için dava açılmasına ilişkin taleplerin doğru ve yerinde değerlendirilmesine özen gösterilmesi gerekmektedir.

V- 659 sayılı KHK'nın "Adli uyuşmazlıkların sulh yoluyla halli, uzlaşma ve vazgeçme yetkileri" başlıklı 11 nci maddesinde düzenlenen yetkilerden;

1) KHK'nın 11 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bendi gereğince, Genel Müdürlüğümüz ile diğer idareler arasında ortaya çıkan her türlü hukuki uyuşmazlığın sulh yoluyla halli ile Genel Müdürlüğümüzün gerçek veya tüzel kişilerle arasındaki sözleşmelerde belirtilen sebeplerle yapılan her türlü sözleşme değişikliklerinin yapılması, bu hususlarla ilgili olarak çıkabilecek uyuşmazlıkların sözleşme hükümleri çerçevesinde sulh yoluyla halline ilişkin olarak ilgili birimin teklifi, Hukuk Müşavirliği'nin görüşü ile birlikte Genel Müdür Oluru ile yapılacaktır.

2) Genel Müdürlüğümüzün herhangi bir sözleşmeye dayanıp dayanmadığına, yargıya intikal edip etmediğine bakılmaksızın gerçek veya tüzel kişilerle arasında çıkan her türlü hukuki uyuşmazlığın sulh yoluyla hallinde, her türlü dava açılmasından veya icra takibine başlanılmasından vazgeçilmesi, davaları kabule, ceza uyuşmazlıklarında şikayetten vazgeçmeye veya uzlaşmaya dair tutara ilişkin olmayanlar ile 1.000.000 Türk Lirasına kadar olan uyuşmazlıklarda; sulhe davet edilme veya karşı tarafın sulh talebinin değerlendirilmesi, uyuşmazlık ile doğrudan ilgili olan birim tarafından yapılacaktır. Bu değerlendirme neticesinde oluşturulan sulhe dair görüş taslağı gerekçeleri, maddi ve hukuki dayanakları ile birlikte Hukuk Müşavirliğinin görüşüne sunulacaktır. Hukuk Müşavirliğinin görüş çerçevesinde ilgili birim (harcama yetkilisi) tarafından oluşturulan sulhname taslağı Genel Müdürün onayına sunulacaktır. Genel Müdür tarafından, sulh yoluna gidilmesine onay verilmesi halinde karşı tarafa sulhname imzalamak üzere gerekli tebligat yapılacaktır.

3) 1.000.000 Türk Lirasının üzerinde olan uyuşmazlıklar bakımından ise, hukuki uyuşmazlık değerlendirme komisyonunun görüşü alınarak 11 inci maddenin ikinci fıkrasının (b) ve devamı bentlerinde belirtilen mercilerden onay alınacaktır.

4) Bu Genelgenin II nci maddesi uyarınca birim amirlerine devredilen yetki kapsamında takip edilen davaların kanun yollarına gidilmesinden vazgeçme yetkisi 659 sayılı KHK'nın 11 inci maddesinin ikinci fıkrası gereğince, Birinci Hukuk Müşavirine devredilmiştir. Birinci Hukuk Müşaviri bu yetkisini kullanırken, birim amirinin teklifi ve ilgili hukuk müşaviri veya avukatın görüşü alındıktan sonra kullanılabilecektir.

5) 659 sayılı KHK'nın 11 inci maddesinin üçüncü fıkrası gereğince,

a) Açılmasında ve takibinde Hazine veya idareye ait herhangi bir hak ve menfaat bulunmayan, yanlışlıkla açılan veya konusu kalmayan dava ve icra takiplerinden,

b) Her türlü davada karar düzeltme yoluna başvurulmasından,

vazgeçmeye, davayı takip eden hukuk müşaviri veya avukatın gerekçeli teklifi üzerine Birinci Hukuk Müşaviri yetkilidir.

VI- 659 sayılı KHK'nın "İdari uyuşmazlıkların sulh yoluyla halli ve vazgeçme yetkileri" başlıklı 12 inci maddesi gereğince, idari işlemler veya idari eylemler nedeniyle uğranılan zararların giderilmesi için idareye yapılacak sulh başvuruları belli bir konuyu ve somut bir talebi içermiyorsa idari işlem veya idari eylemi tesis eden makam tarafından reddedilecektir. Bu KHK'ya uygun olarak yapılan ve idare tarafından reddedilmeyen sulh başvuruları 659 sayılı KHK'nın 12 nci maddesinin onuncu fıkrasında yollamada bulunduğu 11 inci maddede belirtilen 1.000.000-Türk Lirasının üzerindeki uyuşmazlıkların hukuki uyuşmazlık değerlendirme komisyonuna gönderileceği hüküm altına alınmışsa da KHK'nın 16 ncı maddesine göre adı geçen komisyonun çalışma usul ve esasları Maliye Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca yürürlüğe konulacak yönetmelikle belirleneceğinden yönetmelik yürürlüğe girinceye kadar bu kapsamda değerlendirme yapılamayacaktır.

Söz konusu maddenin onuncu fıkrasında, bu madde kapsamındaki idari uyuşmazlıkların sulhen halli ile idari davaların açılmasından, takibinden, davayı kabul ve feragatten, kanun yollarına başvurulmasından vazgeçilmesinin 11 inci maddede belirtilen esaslara ve tutarlara göre belirleneceği hüküm altına alındığından, 659 sayılı KHK'nın 11'inci maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bendine ilişkin onay ve anlaşmalar ile 659 sayılı KHK'nın 11 inci maddesinin ikinci fıkrasının (a) bendi için yukarıda açıklanan yetkiler ile 11'inci maddenin üçüncü fıkrası için açıklanan yetkiler KHK'nın 12 nci maddesi kapsamındaki iş ve işlemler bakımından da geçerlidir. Parasal olarak herhangi bir hak ve menfaat içermeyen idari uyuşmazlıklara ilişkin onay ve anlaşmalar ile vazgeçmelerde de Genel Müdür yetkilidir.

VII- 659 sayılı KHK'de belirtilen muhakemat hizmetlerinin herhangi bir kamu zararına ve hak kaybına sebep olmaksızın yapılması amacıyla EK-1'de belirtilen görevlendirme gereğince iş ve işlemlere Birinci Hukuk Müşavirince yön verilecektir. EK-1'de belirtilen görevlendirme gruplarının değiştirilme yetkisi başka bir onaya gerek olmaksızın Birinci Hukuk Müşavirinin yetkisindedir.

Zaman içerisinde mevzuat yazılımlarında, kimi mevzuat hükümlerinin noksan veya yanlış aktarıldığı görüldüğü gibi, mevzuat metinlerinin güncellenmesinde gecikmeler ve aksamalar yaşandığı da müşahade olunması sebebiyle mevzuat takibinin -tüm personelce- Resmi Gazete'nin <http://www.resmigazete.gov.tr> internet adresi üzerinden yapılması ve ayrıca Başbakanlıkça hazırlanan ve <http://www.mevzuat.gov.tr> internet adresinden erişilebilen "e-mevzuat Mevzuat Bilgi Sistemi" nin referans alınması gerekmektedir.

Ayrıca, 659 sayılı KHK'nın 6 ncı maddesinin dördüncü fıkrası gereğince, İdari davalarda; davayı takip eden hukuk müşaviri, avukat ve yetki devri ile davalara bakan ilgili kişinin gerekli görmesi halinde, idarede görevli bir personel, uzmanlığından faydalanılmak üzere idare vekili veya temsilcisi ile birlikte duruşmalara iştirak ettirilebileceğinden ilgili birimlerin bu konuda gerekli kolaylığı sağlamaları ve işbirliğinde bulunmaları hususunda özen göstermeleri gerekmektedir.

Diğer taraftan, idari ve adli yargıda takip edilen –özellikle yetki devri kapsamında takip edilen-davalara ilişkin olarak, bilgilendirme amaçlı olarak hazırlanan örnek dilekçeler ile 659 sayılı KHK ve 6100 sayılı Kanun'un uygulanmasına ilişkin olarak Maliye Bakanlığı Başhukuk Müşavirliği ve Muhakemat Genel Müdürlüğü'nün ilgili yazıları, İdaremizin

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü Hukuk Müşavirliği

<http://web.tkgm.gov.tr/hukuk> internet adresi üzerinden “Örnek Dilekçeler ve Bilgilendirme Yazıları” bölümüne girilerek ulaşılabilir.

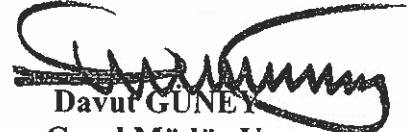
Yine, İdaremiz merkez veya taşra birimlerine karşı açılan davalarla ilgili olarak mahkemelerce verilen kararlar en kısa sürede İdaremizin <http://web.tkgm.gov.tr/hukuk> internet adresi üzerinden “Mahkeme Kararları” bölümünde yayımlanmakta olup, bu kararlardan takip edilen işlerde yararlanılması gerekmektedir.

İdaremizin, adli yargıda davacı veya davalı olduğu derdest davalar ile söz konusu KHK’nın yürürlüğe girmesinden sonra açılan ve başlayan icra takiplerinin 659 sayılı KHK’nın “Dosyaların Devri” başlıklı Geçici 1 inci maddesi gereğince, söz konusu dosyaların Maliye Bakanlığı’ndan devralınmasına kadar Maliye Bakanlığınca takip edilir.

Bu Genelge’de tanzim edilmeyen diğer hususlarda 659 sayılı KHK hükümlerine uyulacaktır. Ayrıca, davaların takibinde, gerek 6100 sayılı Kanun gerekse 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu ve diğer mevzuat hükümlerine dikkat edilmesi gerekmektedir.

İlgi (a) ve (b) genelgeler yürürlükten kaldırılmıştır.

İdari ve adli davalar ve icra daireleriyle ilgili iş ve işlemlerin 659 sayılı KHK ve diğer mevzuat ile bu Genelge hükümlerine göre özenle takibinin sağlanması, hak kayıplarına neden olunmaması ve iş bu Genelgenin tüm birimlere duyurulmasını önemle rica ederim.

Davut GÜNEY
Genel Müdür V.

EK: Tablo

DAĞITIM:

Gereği :

- Daire Başkanlıklarına
- Döner Sermaye İşletme Müdürlüğüne
- Bölge Müdürlüklerine

Bilgi :

- Genel Müdür Yardımcılarına

05/06/2012 Bilg. İşletmeni. : E. BOZKURT
11/06/2012 Müdür Yrd. : İ. H. UYSAL
05/06/2012 Huk.Müş. : M. TAŞCI
06/06/2012 I. Huk.Müş. : A.R. ACAR

BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ VE BAĞLI İL VE İLÇELERDEN SORUMLU HUKUK MÜŞAVİRLERİ

EK-1

SIRA NO	BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	SORUMLU HUKUK MÜŞAVİRİ	TELEFON	EMAIL
1	ANKARA (Bolu, Çankırı, Kırıkkale, Düzce)	ÖZGE ÜSTÜNDAĞ	0 312 413 62 36	oustundag74@hotmail.com
2	İSTANBUL (Kocaeli, Sakarya)	GÖNÜL AKDOĞAN AYŞE ÜNLÜ	0 312 413 62 28 0 312 413 62 31	gakdogan@tkgm.gov.tr aysepektasunlu@gmail.com
3	İZMİR (Aydın, Manisa)	FİLİZ YILMAZ	0 312 413 62 13	filizyilmaz@tkgm.gov.tr
4	BURSA (Balıkesir, Çanakkale, Yalova)	MURAT YILMAZ	0 312 413 62 66	yilmazm@tkgm.gov.tr
5	KONYA (Aksaray, Karaman)	ŞAHİN YALÇIN	0 312 413 62 16	syalcin@tkgm.gov.tr
6	ANTALYA (Burdur, Isparta)	DENİZ DENİZ	0 312 413 62 12	ddeniz@tkgm.gov.tr
7	DİYARBAKIR (Batman, Siirt, Şırnak)	MAHMUT TAŞÇI	0 312 413 62 32	mtasci@tkgm.gov.tr
8	ERZURUM (Ağrı, Kars, Ardahan, Erzincan, İğdır)	HAKAN SAYIN	0 312 413 62 11	hsayin@tkgm.gov.tr
9	TRABZON (Artvin, Bayburt, Giresun, Rize, Gümüşhane)	GÖNÜL AKDOĞAN	0 312 413 62 28	gakdogan@tkgm.gov.tr
10	SAMSUN (Amasya, Ordu, Sinop)	DENİZ DENİZ	0 312 413 62 12	ddeniz@tkgm.gov.tr
11	KAYSERİ (Kırşehir, Nevşehir, Niğde)	AYHAN DOĞU	0 312 413 62 22	adogu@tkgm.gov.tr
12	HATAY (Adana, İçel, Osmaniye)	TACETTİN AYHAN	0 312 413 62 20	tacettinayhan@hotmail.com

13	GAZİANTEP (Kahramanmaraş, Kilis)	İBRAHİM YILDIZ	0 312 413 62 19	iyildiz@tkgm.gov.tr
14	EDİRNE (Kırklareli, Tekirdağ)	TACETTİN AYHAN	0 312 413 62 20	tacettinayhan@hotmail.com
15	VAN (Bitlis, Hakkari, Muş)	ATILLA KARAKOYUN	0 312 413 60 06	e20062@tkgm.gov.tr
16	ELAZIĞ (Bingöl, Malatya, Tunceli)	SİBEL ALKIŞ	0 312 413 62 30	salkis23@hotmail.com
17	ESKİŞEHİR (Afyon, Bilecik, Kütahya)	AYŞE ÜNLÜ	0 312 413 62 31	aysepektasunlu@gmail.com
18	DENİZLİ (Muğla, Uşak)	ATILLA KARAKOYUN	0 312 413 60 06	e20062@tkgm.gov.tr
19	KASTAMONU (Bartın, Karabük, Zonguldak)	GÜLFİDAN ÖZCAN	0 312 413 62 14	gozcan@tkgm.gov.tr
20	SİVAS (Tokat)	İBRAHİM YILDIZ	0 312 413 62 19	iyildiz@tkgm.gov.tr
21	ŞANLIURFA (Mardin, Adıyaman)	MAHMUT TAŞCI	0 312 413 62 32	mtasci@tkgm.gov.tr
22	YOZGAT (Çorum)	MURAT YILMAZ	0 312 413 62 66	yilmazm@tkgm.gov.tr